

Številka: Up-580/15-15

Datum: 22. 1. 2019

ODLOČBA

Senat Ustavnega sodišča je v postopku odločanja o ustavni pritožbi Milana Štumbergerja, Velenje, na seji 22. januarja 2019

odločil:

Sodba Okrajnega sodišča v Celju št. ZSV 876/2014 z dne 15. 5. 2015 se razveljavi in zadeva se vrne temu sodišču v novo odločanje.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pritožniku je Postaja prometne policije Celje s plačilnim nalogom z dne 17. 7. 2014 zaradi prekoračitve hitrosti na cesti v naselju z motornim vozilom in s tem kršitve Zakona o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 82/13 – uradno prečiščeno besedilo, 69/17 – popr., 68/16 in 54/17 – ZPrCP) izrekla 1.000,00 EUR globe in 9 kazenskih točk. Zoper plačilni nalog je vložil zahtevo za sodno varstvo, ki jo je Okrajno sodišče v Celju s sodbo št. ZSV 876/2014 z dne 15. 5. 2015 zavrnilo kot neutemeljeno. Zoper sodbo Okrajnega sodišča pritožnik vloga ustavno pritožbo.

2. Pritožnik navaja kršitve pravic iz 22. člena (pravica do enakega varstva pravic), 23. člena (pravica do sodnega varstva) in 29. člena (pravica do izvajanja dokazov v korist obdolženca, pravica do sojenja v navzočnosti) Ustave. Sodišče naj bi neutemeljeno zavrnilo zaslišanje predlaganih prič (delavca avtopralnice, ki naj bi opral pritožnikovo vozilo, in njegove partnerke), ki naj bi izpovedala: da je bil pritožnik, tik preden ga je ustavila policijska patrulja, v avtopralnici; da je bil opravljen celoten postopek čiščenja vozila; da je pritožnik po zaključku čiščenja vozilo še posejal in se pri tem pogovarjal s partnerko delavca avtopralnice; da je na glavno cesto zapeljal le 10 metrov pred mestom, kjer sta policista izvajala meritve hitrosti; o izdanem računu za opravljeno storitev in o povprečnem času med izdajo računa in zaključkom čiščenja. Pritožnik poudarja, da

hitrost 96 km/h, izmerjena na razdalji 287,60 m, ni mogla biti hitrost njegovega vozila, saj naj bi se na glavno cesto priključil na odcepu za avtopralnico, ki naj bi se nahajal približno 10 metrov pred mestom, kjer sta policista opravljala meritve. Navaja, da je dokazna predloga zadostno substanciral. S temi navedbami pritožnik uveljavlja kršitev pravice do izvajanja dokazov v svojo korist iz tretje alineje 29. člena Ustave. Navaja tudi, da je sodišču na naslovni strani zahteve za sodno varstvo sporočil, naj se mu pošiljke vroča na naslov, kjer je zaposlen in ima kot fizična oseba registrirano svojo dejavnost, sodišče pa mu je kljub temu vabilo za sodelovanje pri izvedbi dokazov na naroku 14. 5. 2015 vročalo na naslov, na katerem ne živi več, zato se je s pošiljko seznanil šele po opravljenem naroku. Trdi, da je obrazloženo in dokazno podprto uveljavljal kršitev pravil o vročanju in zahteval ponovitev procesnega dejanja, a sodišče tej zahtevi ni ugodilo. S tem naj bi bil prikrajšan za sojenje v navzočnosti in za lastno zaslišanje, to pa naj bi indiciralo neustrezno dokazno oceno. Pritožnik s temi navedbami uveljavlja kršitev pravice do sojenja v navzočnosti iz druge alineje 29. člena Ustave.

3. Okrajno sodišče je ocenilo, da je bilo dejansko stanje nepopolno ugotovljeno, zato je dopolnilo dokazni postopek z zaslišanjem policistke, branjem zapisnika o izvajanju meritev hitrosti in računa avtopralnice ter vpogledom v zemljevid. Med drugim je ugotovilo, da policistka ni potrdila pritožnikovih navedb, da se je na cesto, na kateri so se opravljale meritve hitrosti, vključil z odcepa pri avtopralnici, temveč je izpovedala, da se je peljal mimo tega odcepa in da je bila hitrost izmerjena na razdalji več kot 200 m. Ugotovilo je, da je tako opredeljena razdalja vpisana tudi v zapisnik o izvajanju meritev hitrosti. Sodišče je verjelo policistki. Poudarilo je, da je bilo dejstvo, da je hitrost izmerila prav storilčevemu vozilu in ne kakšnemu drugemu, izkazano s tem, da je policistka ustavila prav to vozilo in ne kakšnega drugega vozila, in da nima razloga, da ne bi verjelo, da je policistka prekršek predočila ravno tistemu vozniku, ki mu je pred tem izmerila prekoračeno hitrost. Predlog za zaslišanje delavca avtopralnice je sodišče zaradi ocene o popolnoma ugotovljenem dejanskem stanju zavrnilo kot nepotrebne, predlog za zaslišanje njegove partnerke pa je zavrnilo kot neobrazloženega.

4. V postopku preizkusa ustavne pritožbe je senat Ustavnega sodišča vpogledal v spis Okrajnega sodišča v Celju št. ZSV 876/2014.

5. Senat Ustavnega sodišča je s sklepom št. Up-580/15 z dne 3. 12. 2018 ustavno pritožbo sprejel v obravnavo, ker je ocenil, da gre za pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve (tretji odstavek 55.a člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS). O tem je na podlagi prvega odstavka 56. člena ZUstS obvestil Okrajno sodišče v Celju.

B.

6. Pritožnik med drugim navaja, da ga je sodišče neutemeljeno prikrajšalo za sojenje v navzočnosti in da je neutemeljeno zavrnilo zaslišanje predlaganih razbremenilnih prič. S tem uveljavlja kršitev pravic iz druge in tretje alineje 29. člena Ustave.

7. Ustavno sodišče se je do pomembnih ustavnopravnih vprašanj, ki jih odpira pritožnik, že opredelilo. V zadevah, ki so navedene v nadaljevanju, je Ustavno sodišče izpodbijane sodbe razveljavilo in jih vrnilo sodiščem v novo odločanje.

8. Do vprašanja, kdaj mora biti kršitelju v postopku o prekršku zagotovljena pravica do sojenja v navzočnosti oziroma pravica, da sodišču ustno predstavi svoje razloge in se neposredno sooči z avtorji obremenilnih izjav, se je Ustavno sodišče med drugim opredelilo v odločbah št. Up-718/13 z dne 7. 10. 2015 (Uradni list RS, št. 80/15, in OdlUS XXI, 17), št. Up-187/13 z dne 7. 10. 2015 (Uradni list RS, št. 80/15) in št. Up-847/14 z dne 20. 4. 2017 (Uradni list RS, št. 24/17).

9. Ustavno sodišče se je do vprašanja, kdaj mora sodišče kršitelju v postopku o prekršku omogočiti, da izvaja dokaze v svojo korist, med drugim opredelilo v odločbah št. Up-486/03 z dne 9. 7. 2004 (Uradni list RS, št. 83/04), št. Up-751/02 z dne 11. 11. 2004 (Uradni list RS, št. 131/04) in št. Up-3663/07 z dne 10. 9. 2009 (Uradni list RS, št. 77/09, in OdlUS XVIII, 83).

10. V odločbah št. Up-578/16 z dne 20. 4. 2017 (Uradni list RS, št. 24/17) in št. Up-854/14 z dne 20. 4. 2017 (Uradni list RS, št. 24/17) je Ustavno sodišče pojasnilo, da je ustavni pritožbi v zadevah prekrškov izjemoma sprejelo v obravnavo, da bi ponovno zagotovilo spoštovanje svojih odločb in ustavnih pravic obdolžencev v prekrškovnem postopku. Pri tem je poudarilo, da to ne pomeni, da bo Ustavno sodišče tudi v prihodnje obravnavalo prav vsako ustavno pritožbo, ki bi utemeljeno opozarjala na nespoštovanje ustavnosodnih precedensov na področju varstva človekovih pravic v prekrškovnih postopkih, in da ni naloga Ustavnega sodišča, da vedno znova opozarja na pomen obvezujočnosti svojih odločb in sodb Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju ESČP).¹ Da bi Ustavno sodišče zagotovilo spoštovanje 22. člena Ustave in s tem enako varstvo pravic vseh tistih pritožnikov, ki so ustavne pritožbe v zadevah prekrškov, v katerih gre za pomembna ustavnopravna vprašanja, do katerih se je Ustavno sodišče že opredelilo, vložili do dne, ko je Ustavno sodišče odločalo o zgoraj navedenih zadevah, to je do 20. 4. 2017, je meritorno odločilo tudi o ustavni pritožbi pritožnika.

11. Iz enakih razlogov, kot izhajajo iz odločb Ustavnega sodišča, omenjenih v 8. točki obrazložitve, je bila pritožniku kršena pravica do sojenja v navzočnosti iz druge alineje 29. člena Ustave, saj gre za zadevo, v kateri je prišlo do osebne zaznave storitve prekrška.

¹ Glej 7. točki obrazložitve v odločbah Ustavnega sodišča št. Up-578/16 in št. Up-854/14.

Hitrost je bila sicer izmerjena z objektivno metodo, vendar ugotovitev, kateremu vozilu je bila hitrost izmerjena, temelji na opažanjih prekrškovnega organa. Iz enakih razlogov, kot izhajajo iz odločb Ustavnega sodišča, omenjenih v 9. točki obrazložitve, je bila pritožniku kršena pravica do izvajanja dokazov v njegovo korist iz tretje alineje 29. člena Ustave, saj je v zahtevi za sodno varstvo izkazal obstoj in materialnopravno pomembnost predlaganih dokazov. Zato je senat Ustavnega sodišča v skladu s tretjim odstavkom 59. člena ZUstS odločil, kot izhaja iz izreka te odločbe. V novem odločanju bo moralo sodišče upoštevati stališča iz odločb Ustavnega sodišča in sodb ESČP ter pritožniku zagotoviti pravici do sojenja v navzočnosti in do izvajanja dokazov v njegovo korist.

C.

12. Senat Ustavnega sodišča je sprejel to odločbo na podlagi tretjega odstavka 59. člena ZUstS v sestavi: predsednik senata Marko Šorli ter člana DDr. Klemen Jaklič in dr. Katja Šugman Stubbs. Odločbo je sprejel soglasno.

Marko Šorli
Predsednik senata

zanj

DDr. Klemen Jaklič
Namestnik predsednika senata